

יב, ז

והקריבו לפני ה' וכפר עלי' וטהרה ממקור דמי' זאת תורת הילדת לזכר או לנקבה

וטהרה: מכלל שעד כאן קרוי' טמאה.

בגמרא (יבמות עד, ב) נאמר על הכתוב הבא ("וכפר עלי' הכהן וטהרה") "מכלל שהיא טמאה", ואילו רש"י (א) מעמיד את פירושו על הפסוק שלנו, (ב) מוסיף "שעד כאן", (ג) מדייק "קרוי' טמאה".

וטעמו ונימוקו עמו:

על "בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה" (פסוק ד) מפרש רש"י "ימי טהרה - ימי טוהר שלה" (סתם), היינו שהימים הם ימי טהרה לגמרי, גם לגבי קדש ומקדש; והציווי "בכל קדש לא תגע" הוא מחמת סיבה צדדית (ראה בביאור שם). הרי שטומאת הלידה נפקעה מיד לאחר הז' (או י"ד) יום, ואין לומר על יולדת מחוסרת כיפורים שהיא טמאה; אלא שישנו דין מיוחד ביולדת שגם לאחר הפקעת הטומאה נשאר עלי' שם טומאה ("קרוי' טמאה") עד שתביא כפרתה (ולא שהבאת הקרבן היא לשם הוספת טהרה באמצעות הקרבן).

זהו שמדייק "מכלל שעד כאן קרוי' טמאה": (א) היא "קרוי' טמאה" בלבד, (ב) אבל זה המשך מקודם ("עד כאן").

והכרחו לפרש כן הוא מהנאמר "וטהרה ממקור דמי'", היינו שעדיין נשאר עלי' טומאה "ממקור דמי'" (ולא שחסר בטהרה רק משום שלא הביאה קרבן עדיין), ולכאורה הרי זה סותר למה שנאמר לעיל של"ג הימים הם "ימי טוהר"? ועל כרחך ש"עד כאן קרוי' טמאה" - הטומאה אמנם נפקעה כבר אבל עדיין שם טומאה עלי'.

ועדיין יש לשאול:

א. מדוע, באמת, נשאר עלי' שם טומאה עד להבאת הקרבן? ב. למאי נפקא מינה בפשוטו של מקרא שסיבת האיסור של אכילת קדשים היא העובדה שהיולדת קרוי' טמאה?

אלא:

בדיבור המתחיל הקודם מפרש רש"י "והקריבו, מי שהוא בא לכפר בו הטהרה תלוי". פירוש: מכיון שטומאת לידה היא תוצאה של חטא עץ הדעת (ראה ביאור הקודם), דבר הדורש כפרה, לכן קשורה טהרת טומאה זו עם הבאת הכפרה, ולכן גם לאחר הפקעת הטומאה היא "קרוי' טמאה".

והנפקא מינה לפועל הוא:

באם סיבת האיסור של אכילת קדשים היא רק העובדה שעדיין חסר ליולדת גמר טהרה, יתכן שהיא לא תזדרז להביא קרבן כדי שתוכל לאכול בקדשים; אבל מכיון שמה שהיא "קרוי" טמאה" קשור בכך שהיא זקוקה לכפרה, מובן שעלי להביא כפרה זו בהקדם האפשרי.

יג,

וראהו הכהן ביום השביעי והנה הנגע עמד בעיניו ולא פשה הנגע בעור והסגירו הכהן שבעת ימים שנית

וטמא אותו: ...שער לבן סימן טומאה הוא גזירת הכתוב.

ולא כפי שכתב החזקוני שהוא מילתא בטעמא: "סימן שהבשר נחלש, שהנגע ממית את הבשר, ואף הזקנים כמו כן כשמתחלשים שערם מתלבן".

יד,

ואם בחרת לבנה הוא בעור בשרו ועמק אין מראה מן העור ושערה לא הפך לבן והסגיר הכהן את הנגע שבעת ימים

והסגיר: יסגירו צנית אחד ולא יראה עד סוף השבוע

בפירושו לש"ס (מו"ק ז, ב) כותב רש"י שמוסגר אינו משתלח חוץ לשלוש מחנות. וכן משמע מפירושו כאן (ראה משכיל לדוד).

(אף שיש לפרש שרש"י מתכוין לשלול פירושים אחרים ב"והסגיר": (א) שיש להסגיר רק את מקום הנגע בלבד (כפי שמשמע לכאורה מפשטות לשון הכתוב - "והסגיר הכהן את הנגע"), (ב) שעל הכהן לומר כי יש לו דין מוסגר ותו לא (כפי שכתב במשנה למלך (הלכות טומאת צרעת פי"ד ה"ה): "פירוש הסגר הוא, שיאמר הכהן שהוא מוסגר, לפי שהכל תלוי בפי הכהן, שיחליט או יפטור או יסגיר").

וכן משמע מפירושו בפרשת מצורע (יד, ג): "חוץ לשלש מחנות שנשתלח שם בימי חלוטו".

וראה מאירי מגילה (ח, ב): "ושמא תאמר, אם המוסגר טעון שילוח, היאך אתה קוראהו מוסגר, והרי מחוץ למחנה הוא, אפשר שבבית שמחוץ למחנה הוא עומד". וראה משנה אחרונה נגעים פ"א מ"ג. ועוד.